

Un proiect **Gazeta** în parteneriat cu

INSPECTORATUL TERITORIAL DE MUNCĂ
MARAMUREȘ

International
Labour
Organization

Inspekția
Muncii

Ziua Internațională a securității și sănătății în muncă

28 aprilie 2014

SECURITATE și SĂNĂTATE
LA UTILIZAREA
SUBSTANȚELOR CHIMICE
ÎN MUNCĂ

SE DISTRIBUIE GRATUIT

Mesajul Inspectorului General de Stat, CIPRIAN GEORGIAN DRAGOMIR

Celebrarea Zilei internaționale a securității și sănătății în muncă face parte din Strategia Globală pentru securitate și sănătate în muncă (SSM) a Organizației Internaționale a Muncii (OIM) și este un element cheie al Programului său Safe Work pentru SSM și mediu.

Inspekția Muncii promovează, în acord cu OIM, în colaborare cu statele membre și cu alți factori interesați, prevenirea accidentelor de muncă și a bolilor profesionale, aducând în plan național ceea ce Organizația realizează la nivel global, punând accent pe valorificarea forței tripartitismului și a dialogului social.

În fiecare an, OIM lansează câte o temă în concordanță cu tendințele emergente în domeniul securității și sănătății în muncă. Tema pentru anul 2014 este Securitate și sănătate la utilizarea substanțelor chimice în muncă.

Substanțele chimice sunt esențiale pentru viață și beneficiile lor sunt larg răspândite și bine cunoscute. Astăzi, în toată lumea se folosesc medicamente și produse pentru protecția plantelor, de exemplu.

Protecția lucrătorilor față de riscurile asociate cu expunerea la aceste substanțe chimice reprezintă însă una dintre cele mai importante provocări pentru toți cei implicați în asigurarea securității și sănătății în muncă în orice loc de muncă din lume.

Nu există niciun sector de activitate care să poată fi pur și simplu scutit de prevenirea și controlul substanțelor periculoase. Chiar și în birouri există expuneri, unele aparent banale, cum ar fi cele la toner, pastă corectoare, adezivii de pe post-it-uri sau din alte consumabile.

În astfel de condiții, efortul pentru asigurarea securității și sănătății lucrătorilor variază în funcție de tipul și nivelul expunerii.

Nu există nici o modalitate sigură pentru a se determina exact cât de multe substanțe chimice sunt folosite și cât de mulți lucrători sunt expuși la acestea în întreaga lume. Pentru a avea o imagine asupra dimensiunii problemei, iată un singur exemplu: vânzările mondiale de telefoane mobile au fost estimate la 314,7 milioane de unități în primul trimestru al anului 2010, cu o creștere de 17% față de aceeași perioadă a anului precedent¹. Fabricarea lor presupune expunerea lucrătorilor la fumuri de mase plastice și de metale, la solvenți și vopsele, cel puțin.

Organizația Mondială a Sănătății a estimat în anul 2012 că, din cauza accidentelor de muncă și a bolilor profesionale, sub formă de costuri directe și indirecte, se pierd anual în lume în jur de 4 procente din produsul mondial brut (PIB), echivalentul a ~ 2.8 trilioane dolari².

În Uniunea Europeană, substanțele chimice la locul de muncă cauzează 74.000 de decese anual, din totalul de 167.000 decese atribuite accidentelor de muncă și bolilor profesionale, din care 159.000 atribuite bolilor profesionale și 7.460 atribuite accidentelor de muncă³.

¹ *Global Chemicals Outlook*, Towards Sound Management of Chemical, UNEP (Programul Națiunilor Unite pentru Mediu), <http://www.unep.org/chemicalsandwaste/UNEPsWork/Mainstreaming/Global-ChemicalsOutlook/tabid/56356/Default.aspx>

² OIM, *Report on safety and health in the use of chemicals at work*, http://www.ilo.org/safework/events/meetings/WCMS_235058/lang--en/index.htm

³ Agenția Europeană pentru securitate și sănătate în muncă, <https://osha.europa.eu/ro>, http://echa.europa.eu/documents/10162/13637/ws_reach_osh_02-eu-osh_occupational_disease_en.pdf

„Numai cu eforturi concertate, guvernării, angajatorii și lucrătorii și organizațiile lor pot ajunge la o bună gestionare a substanțelor chimice pentru a obține un echilibru adecvat între beneficiile utilizării substanțelor chimice și între măsurile de prevenire și protecție față de potențialul impact negativ al acestora asupra lucrătorilor, a locurilor de muncă, a comunităților și mediului”.

Ciprian Georgian DRAGOMIR

tâlniri cu profesioniștii în securitate și sănătate în muncă pentru promovarea exemplilor de bună practică, până la prezentarea unor activități cu specific național.

În jurul acestei date, Inspekția Muncii organizează, ca în fiecare an, acțiuni specifice la nivelul fiecărui inspectorat teritorial de muncă: informare prin comunicate de presă, întâlniri cu factorii interesați în asigurarea SSM, promovarea Zilei internaționale a securității și sănătății în muncă pe site-urile proprii. Au fost invitați reprezentanți ai diversilor „actori ai prevenirii”, convingi fiind că numai cu eforturi concertate, guvernării, angajatorii și lucrătorii și organizațiile lor pot ajunge la o bună gestionare a substanțelor chimice pentru a obține un echilibru adecvat între beneficiile utilizării substanțelor chimice și între măsurile de prevenire și protecție față de potențialul impact negativ al acestora asupra lucrătorilor, a locurilor de muncă, a comunităților și mediului.

Apreciam oportunitatea oferită de reprezentanții mass media, Inspekției Muncii, de a transmite mesajul de conștientizare a publicului asupra „Zilei internaționale a securității și sănătății în muncă”. Ne dorim ca acest eveniment editorial să fie începutul unei colaborări serioase și profesionale a tuturor celor implicați în acțiuni de promovare a valorilor europene din domeniul SSM în rândul angajaților și angajatorilor.

Cu stimă,
Inspector General de Stat,
Ciprian Georgian DRAGOMIR

Factorii de decizie la nivel internațional sunt preocupați de gestionarea riscurilor aferente volumului tot mai mare de produse chimice. Uniunea Europeană a elaborat câteva acte normative complexe al căror obiectiv este asigurarea sănătății umane și a mediului. În domeniul securității și sănătății la locul de muncă importante sunt Regulamentul nr. 1907/2006 (REACH) și Regulamentul nr. 1272/2008 (CLP).

Inspekția Muncii este autoritate competentă pentru controlul punerii în aplicare a prevederilor legislației specifice SSM și a Regulamentului REACH în domeniul securității și sănătății în muncă, conform Legii nr. 349/2007. Pentru îndeplinirea atribuțiilor sale, Inspekția

Muncii a început instruirea personalului propriu, informarea și conștientizarea angajatorilor și lucrătorilor prin comunicare și va începe controalele în companii.

28 aprilie este, de asemenea, o zi în care mișcarea sindicală din lume onorează memoria victimelor accidentelor și bolilor profesionale și organizează acțiuni în întreaga lume. În multe părți ale lumii, autoritățile naționale, sindicate, organizații patronale și practicieni în domeniul securității și sănătății în muncă organizează activități pentru a sărbători această dată. Evenimentele pot fi sub formă de la comunicări către mass media ale reprezentanților guvernului, ale angajatorilor sau ale organizațiilor lucrătorilor, expoziții, workshop-uri, în-

Dragoș Năcuță ocupă, de aproape un an funcția de Inspector șef al Inspectoratului Teritorial de Muncă Maramureș, iar în această perioadă scurtă a reușit să bifeze o lungă listă de realizări și, mai ales să facă pași importanți în schimbarea politicilor și mentalităților din domeniul pieței muncii.

Reporter: Ce înseamnă ziua de 28 aprilie, Ziua Internațională a Securității și Sănătății în Muncă - Securitate și sănătate la utilizarea substanțelor chimice în muncă și cum va fi marcat acest eveniment de ITM Maramureș?

Dragoș Năcuță: În fiecare an se sărbătorește pe 28 aprilie Ziua Internațională a Securității și Sănătății în muncă. În fiecare an este o temă diferită, de specialitate. În acest an, tema aleasă a fost utilizarea substanțelor chimice în muncă. Până acum, acest eveniment a fost marcat în interiorul instituției. Au fost sesiuni de comunicări, rapoarte, s-a diseminat informația la nivelul angajatorilor, niciodată nu s-a făcut o promovare extinsă a evenimentului.

Anul acesta am decis să extindem promovarea, să facem o promovare mai agresivă, din două motive: la nivelul județului Maramureș nu s-a făcut acest lucru până acum și consider că această cultură a securității și sănătății în muncă trebuie să beneficieze de o vizibilitate mai mare și la nivel mediatic și în conștiința oamenilor, a angajatorilor, a angajaților și chiar a oficialilor. De cultura aceasta a securității și sănătății în muncă țin foarte multe aspecte economice, de acest deziderat este influențată piața economică, competitivitatea economică, și atunci consider că este momentul de a scoate discuția despre securitatea și sănătatea în muncă din zona tehnică și de a o aduce în zona publică. Este obligatoriu spun eu, pentru că, deși este o problemă tehnică greu de popularizat, are un impact asupra tuturor și trebuie să ajungă la toată lumea. Asta înseamnă că vom începe să promovăm mai activ această temă, chiar din timpul școlii, din cadrul școlilor tehnice și profesionale, și să o integrăm în educație. Trebuie să devină o constantă a educației tuturor. Faptul că substanțele chimice sunt peste tot în viața contemporană și se utilizează de la hrană, la pesticide, la medicamente,

aproape toate produsele pe care le utilizăm au în compoziție substanțe chimice, iar utilizarea lor presupune riscuri. Organizația Internațională a Muncii, Agenția Europeană - de aceea s-a și înființat o agenție europeană vizavi de utilizarea substanțelor chimice - propune un control mult mai riguros vizavi de utilizarea, manipularea, de responsabilitățile pe care le are angajatorul, dar și angajatul vizavi de utilizarea substanțelor chimice. La utilizarea substanțelor chimice, angajatul este supus unor riscuri de îmbolnăvire foarte serioase, plus riscuri iminente, inclusiv riscuri de mediu. Prin această zi, se dorește tocmai asta: să se atragă atenția asupra riscurilor substanțelor chimice, la etichetare, la manipulare, trebuie avertizat publicul și cel avizat și neavizat vizavi de riscurile pe care presupun aceste substanțe. În această zi comemorăm și victimele accidentelor de muncă.

Reporter: Am sesizat că transparența și deschiderea a devenit o politică a instituției: au avut loc întâlniri cu oameni de afaceri, cu parlamentari etc.

Dragoș Năcuță: E problemă extinsă a tuturor, pentru că are un impact major.

Nu este doar o problemă a ITM, ci și a angajatorilor, a instituțiilor, a angajaților care sunt afectați, vorbim aici de întreaga gamă de probleme pe care Inspectoratul o acoperă și pe relații contractuale și pe securitate și sănătate în muncă. Consider că este vital să popularizăm această informație, astfel încât ea să devină atât de stabilă încât să funcționeze ca și motor al economiei. Teoretic vorbind și practic, studiile arată că, acolo unde există o conformitate superioară vizavi de normele de sănătate și securitate în muncă, acestea se transferă automat în valoare de piață a companiei, standardizarea produselor, efectiv în creșterea valorii de piață a respectivei companii. Evident, necesită niște costuri, dar aceste costuri sunt recuperate din poziția pe care o ocupă compania respectivă. ITM-ul este un paznic declarat al sănătății și securității în muncă al celor care muncesc. Facem și prevenție, și control și sancționăm.

Vrem să atragem atenția este că acest control nu este limitat și la anumite probleme, ci unul extins, la întreaga piață economică și generalizat, pe toate temele și subzonele economice.

„Sănătatea și securitatea în muncă trebuie să devină o constantă a educației tuturor”

Dragoș Năcuță, Inspectorul șef al Inspectoratului Teritorial de Muncă Maramureș

Principala preocupare este prevenirea deceselor, a riscurilor și bolilor profesionale. Aceasta este o preocupare, cred, foarte serioasă, care trebuie scoasă în evidență și conștientizată de toată lumea. Vizavi de acest lucru, Organizația Mondială a Muncii a publicat niște date foarte îngrijorătoare vizavi de îmbolnăvirile profesionale și decesele provocate de accidente de muncă. Cifrele sunt înfricoșătoare.

În cazul României, față de anii '90, când sănătatea și securitatea în muncă a suferit o descreștere, am ajuns să urcăm ștacheta la nivelul normelor de sănătate și securitate în muncă. Noi avem o problemă la raportarea bolilor profesionale, e dificil de găsit cifra reală. Un angajator, de exemplu, are tot interesul să ascundă acea boală profesională, în sensul că participă la licitații sau intră pe anumite contracte care impun niște condiții foarte stricte. Noi primim de la Direcția de Sănătate Publică niște raportări care arată circa 7-8 îmbolnăviri pe lună, ceea ce poate fi o cifră reală, poate să nici nu fie.

Cea mai mare problemă e că majoritatea muncitorilor nu numai că nu-și cunosc drepturile, dar nu cunosc nici implicațiile nerespectării normelor de sănătate și securitate în muncă. La cele mai multe accidente de muncă, din păcate, s-a constatat că vina e a angajaților. La majoritatea controalelor pe care le-am efectuat de aproape un an de zile, de când sunt inspector șef, angajații nu poartă echipamentele de protecție. Avem discuții constante cu angajatorii să-i forțeze să poarte echipament de protecție.

Reporter: Cum ar arăta un bilanț, dincolo de cifre, al acestui prim an din activitatea dvs. de inspector șef și care sunt prioritățile pe care vi le-ați stabilit?

Dragoș Năcuță: În aproape un an de la venirea mea în funcția de inspector șef, consider că cel mai mare câștig a fost faptul că am accelerat și accentuat numărul de controale. Când am venit eu, exista un număr mai mic de controale și, ulterior, la începutul acestui an, Inspecția

Muncii a decis mărirea încă o dată a numărului de controale. Aproape că am ajuns la o sufocare a pieței, dar cel mai important lucru este că ne-am făcut simțită poziția în piață.

Asta înseamnă că și angajatorii și angajații sunt mai precauți și încearcă să se conformeze mai mult legii. Suntem, de altfel, și partenerii lor, noi le spunem că prin control încercăm să ne asigurăm că ei funcționează la parametri optimi. Oricine poate spune că ne-am achitat cu brio de sarcina îndrumării. Politica mea a fost așa: la primul control, dacă nu s-a făcut de mult timp unul, se face mai mult îndrumare, se dau foarte multe măsuri de conformare, dacă angajatorul nu respectă măsurile, urmează partea de sancționare, care poate merge până la suspendarea activității. ITM poate sancționa foarte dur angajatorii.

Al doilea câștig este faptul că am deschis colaborările instituționale și orizontale în societate. Am semnat multe protocoale cu asociațiile profesionale și în acest fel ne ajutăm unii pe alții.

Reporter: A fost și o perioadă dificilă, cu multe schimbări, cu Revisal-ul, etc.

Dragoș Năcuță: A fost, dar lumea s-a obișnuit deja cu Revisalul. Și eu cred că este un pas înainte.

Reporter: Creșterea numărului de controale a avut inclusiv un impact economic, prin creșterea încasărilor, prin creșterea numărului de angajați înregistrați.

Dragoș Năcuță: Așa este. Numărul angajaților înregistrați a crescut constant, datorită sprijinului și presiunii puse de ITM pe angajatori. Se poate vedea din datele statistice, am ajuns la aproape 111.000 de contracte. Se poate vorbi de o stabilitate a pieței muncii și majoritatea sunt contracte pe perioada nedeterminată. Sunt și modificările legislative care trebuie făcute și noi suntem autorii unor inițiative legislative pentru îmbunătățirea pieței muncii. Se fac eforturi și avem relații bune și la centru și la nivel local.

„Vom începe să promovăm mai activ această temă, chiar din timpul școlii, din cadrul școlilor tehnice și profesionale, și să o integrăm în educație. Trebuie să devină o constantă a educației tuturor”.

Dragoș Năcuță

Nr. unități controlate	1.516
În domeniul RM	765
SSM	751
Nr. accidente de muncă	17
din care: mortale	0
cu invaliditate:	0
cu ITM:	17

Nr. sancțiuni contravenționale	663
în domeniul RM:	115
SSM:	548

Valoare sancțiuni aplicate	385.900
în domeniul RM:	252.900
din care pt. muncă fără forme legale	110.000
SSM:	133.000

Muncă fără forme legale	
Ag. ec. depistați	11
Plângere penală	0
Persoane depistate	11

CIM active	110.025
Salariați activi	108.565
Angajatori activi (au înregistrate CIM)	10.472

Activitate desfășurată în baza
Legii nr. 52/2011 (zilierilor) nr. poziții: 11.588

Utilizați produsele chimice în condiții de siguranță la locul de muncă

Ing. Traian Rad-Tăut,
Inspector Șef adjunct al Inspectoratului
Teritorial de Muncă Maramureș

„Furnizorii trebuie să includă
mai multe informații în fișele cu
date de securitate și pe etichetele
substanțelor periculoase.
Angajatorul trebuie să utilizeze
aceste informații pentru a
se asigura că produsele chimice
sunt utilizate în condiții de
siguranță la locul de muncă”.

Ing. Traian Rad-Tăut

Utilizarea produselor chimice în condiții de siguranță la locul de muncă este esențială pentru sănătatea și bunăstarea dumneavoastră. Legile UE privind produsele chimice, mai precis regulamentele REACH, CLP și Regulamentul privind produsele biocide, vă pot ajuta în acest sens.

Conform legii, trebuie să vi se pună la dispoziție informații care să vă ajute să răspundeți la următoarele întrebări importante: cât de periculoase sunt substanțele chimice și produsele pe care le manipulați și cum le puteți folosi în condiții de siguranță?

În prezent, furnizorii trebuie să includă mai multe informații în fișele cu date de securitate și pe etichetele substanțelor periculoase. Angajatorul dumneavoastră trebuie să utilizeze aceste informații pentru a institui măsuri de administrare a riscurilor și pentru a se asigura că produsele chimice sunt utilizate în condiții de siguranță la locul de muncă. Aceste cerințe legale se aplică în egală măsură tuturor întreprinderilor, indiferent de statutul membru al UE în care își au sediul și indiferent dacă sunt

producători, importatori sau utilizatori ai produselor chimice.

Datorită acestor legi, acum dispunem de:

- noi cunoștințe despre pericolele, expunere și riscurile asociate produselor chimice, precum și de măsuri pentru a le controla;
- o comunicare mai bună între utilizatori și furnizori;
- un control sporit al substanțelor care prezintă motive de îngrijorare, prin limitarea utilizării acestora sau retragerea completă de pe piața europeană și înlocuirea lor cu alternative mai sigure.

Scopul suprem este acela de a reduce expunerea la produsele chimice periculoase și de a preveni apariția bolilor, a vătămărilor și a accidentelor.

„Am susținut REACH de la bun început și credem că are o mare contribuție la îmbunătățirea mediului de lucru”, afirmă Tony Musu, membru al Confederației Europene a Sindicatelor, care urmărește îndeaproape activitatea ECHA în calitate de reprezentant al lucrătorilor. Și dumneavoastră puteți avea un rol activ.

Ing. Maria Bondari,
Inspector Șef adjunct al
Inspectoratului Teritorial
de Muncă Maramureș

Alături de compartimentul de securitate și sănătate în muncă, în cadrul inspectoratelor teritoriale de muncă funcționează și compartimentul relații de muncă. Activitatea acestui compartiment se desfășoară pe două componente majore, respectiv: serviciul control relații de muncă și serviciul contracte colective de muncă și monitorizare relații de muncă. Activitatea compartimentului este coordonată de un inspector șef adjunct, aflat în subordinea inspectorului șef al instituției.

Conform regulamentului de organizare și funcționare a Inspecției Muncii și a inspectoratelor teritoriale de muncă, compartimentul relații de muncă are următoarele atribuții generale:

- de autoritate de stat, prin care se asigură exercitarea controlului aplicării prevederilor legale în domeniile sale de competență;
- de comunicare, prin care se asigură schimbul de informații cu autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și cu persoanele fizice și juridice supuse activității de control, informarea acestora și a cetățenilor asupra modului cum se respectă și se aplică prevederile legislației din domeniile de competență;
- de reprezentare, prin care se asigură, în numele statului român și al Guvernului României, reprezentarea pe plan intern și extern în domeniile sale de competență;
- de formare, prin care se realizează pregătirea și perfecționarea profesională a personalului propriu, în condițiile legii;
- de cooperare, prin care se asigură desfășurarea de acțiuni în comun, pe plan intern și internațional, în domeniile de competență;
- controlul aplicării prevederilor legale, generale și speciale, în domeniile relațiilor de muncă;

COMPARTIMENTUL RELAȚII DE MUNCĂ

- furnizarea de informații angajatorilor și salariaților cu privire la mijloacele de aplicare a prevederilor legale în domeniile de competență;
- informarea autorităților competente despre deficiențele sau abuzurile legate de aplicarea dispozițiilor legale în vigoare;
- prestarea de servicii specifice domeniului său de activitate;
- inițierea de propuneri pentru îmbunătățirea cadrului legislativ din domeniile sale de activitate, pe care le înaintează Ministerului Muncii.

Ca activitate specifică, compartimentul relații de muncă are următoarele atribuții:

- controlează aplicarea reglementărilor legale, generale și speciale, cu privire la încheierea, executarea, modificarea, suspendarea și încetarea contractelor individuale de muncă;
- controlează stabilirea și acordarea drepturilor convenite salariaților ce decurg din lege, din contractul colectiv de muncă aplicabil și din contractele individuale de muncă;
- controlează aplicarea măsurilor de respectare a egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați;

- asigură la nivel național evidența muncii prestate în baza contractelor individuale de muncă, prin registrul general de evidență al salariaților, precum și evidența zilierilor și a beneficiarilor prestațiilor acestora;
- controlează folosirea forței de muncă, în scopul identificării cazurilor de muncă nedeclarată;
- primește și transmite în sistem informatic, prin inspectoratele teritoriale de muncă, datele depuse de angajatori și beneficiari referitoare la salariați și la zilieri;
- asigură înregistrarea contractelor colective de muncă la nivel de unități și verifică prevederile acestora, potrivit procedurii aprobate de inspectorul general de stat, și conciliază conflictele de muncă declanșate la nivelul unităților.

În primul trimestru al anului 2014, serviciul control relații de muncă a verificat un număr de 765 de agenți economici, controalele având ca principal scop, verificarea aplicării și respectării legislației muncii de către angajatori, prioritate având controalele efectuate în vederea depistării muncii fără forme legale.

De ce sunt importante substanțele chimice?

Substanțele chimice aduc o contribuție importantă economiilor noastre. Gestionarea adecvată a unei substanțe pe durata ciclului său de viață – de la extracție sau producție până la eliminare – este așadar esențială dacă dorim să evităm riscurile pentru sănătatea umană și mediu. Substanțele chimice ne asigură energia electrică și termică, posibilitatea de a cumpăra bunuri și îmbrăcăminte și accesul permanent la telecomunicații,

mass-media și muzică oriunde ne-am afla. Multe dintre schimbările pe care le observăm în mediul natural care ne înconjoară sunt de fapt generate de reacții chimice, cum ar fi schimbarea culorii frunzelor și creșterea unei flori. Cu toate acestea, există două fețe ale monedei. După cum afirma Margot Wallström (fost vicepreședinte al Comisiei Europene și unul dintre arhitecții legislației

REACH, care își propune să crească gradul de siguranță în utilizarea substanțelor chimice): „substanțele chimice sunt o binecuvântare și un blestem”. Așa cum profităm de beneficiile aduse de substanțele chimice în viața noastră, trebuie să avem grijă și să le tratăm cu respect, astfel încât să reducem la minimum orice impact nociv asociat expunerii la acestea.

PRODUSELE CHIMICE În viața noastră

Substanțele chimice sunt elementele constitutive ale vieții. Ele sunt prezente în noi, în jurul nostru și în orice produs pe care îl cumpărăm. Toate organismele vii, atât din regnul animal, cât și vegetal sunt alcătuite din substanțe chimice. Prepararea hranei, în esență, este un proces chimic, medicamentele care ne sunt administrate în diverse afecțiuni sunt realizate din substanțe chimice.

În Uniunea Europeană sunt diferite agenții specifice anumitor sectoare, astfel, pentru produse chimice este Agenția Europeană pentru Produse Chimice (ECHA). Agenția Europeană pentru Produse Chimice (ECHA) este forța motrice între autoritățile de reglementare pentru punerea în aplicare a legislației de pionerat a UE privind produsele chimice, în beneficiul sănătății umane și a mediului, precum și al inovației și competitivității. ECHA ajută societățile să respecte cerințele legale, promovează utilizarea produselor chimice în condiții de securitate, furnizează informații privind produsele chimice și abordează produsele chimice care prezintă motive de îngrijorare.

REACH este un regulament al Uniunii Europene, adoptat pentru îmbunătățirea protecției sănătății umane și a mediului față de riscurile pe care le pot prezenta produsele chimice, îmbunătățind competitivitatea industriei chimice din UE. El promovează, de asemenea, metode alternative pentru evaluarea pericolelor substanțelor pentru a reduce numărul testelor pe animale.

Mii de substanțe chimice - atât naturale, cât și sintetice - sunt folosite în produse de uz curent care ne îmbunătățesc calitatea vieții. Cu toate acestea, nu întotdeauna am putut avea acces la informații detaliate despre efectele acestor substanțe asupra sănătății noastre și asupra mediului.

În 2006, statele membre ale Uniunii Europene au convenit asupra unui nou text legislativ în domeniul substanțelor chimice, REACH. Unul dintre obiectivele sale era să genereze informații referitoare la toate substanțele chimice în uz pe teritoriul UE, astfel încât acestea să poată fi utilizate în condiții de siguranță, iar cele mai periculoase să fie eliminate treptat.

Pentru ca substanțele chimice să fie utilizate în condiții de siguranță, responsabilitatea trebuie repartizată între mai mulți actori:

- Responsabilitatea industriei
- Rolul ECHA
- Autoritățile naționale

Vom analiza pe scurt sarcinile fiecărui actor.

Responsabilitatea industriei

Industria răspunde de administrarea riscurilor asociate substanțelor chimice și de furnizarea informațiilor referitoare la siguranța acestora. Conform REACH, producătorii și importatorii sunt obligați să culegă și să transmită informații referitoare la proprietățile substanțelor pe care le furnizează, astfel încât utilizatorii să le poată manipula în condiții de siguranță. În același timp, industria trebuie să respecte anumite măsuri de protecție, cum ar fi restricțiile sau autorizarea.

Regulamentul privind clasificarea, etichetarea și ambalarea (CLP) dispune ca pericolele să fie comunicate clar lucrătorilor și consumatorilor din UE. Industria trebuie să identifice toate proprietățile periculoase ale produselor chimice (substanțe sau amestecuri) de natură să dăuneze oamenilor sau mediului și să le clasifice în funcție de pericolele identificate. Substanțele chimice periculoase trebuie să fie etichetate în mod corespunzător, astfel încât utilizatorii, lucrătorii și consumatorii deopotrivă, să poată înțelege cu precizie efectele acestora și să facă alegeri în cunoștință de cauză în ceea ce privește produsele pe care le cumpără și le utilizează.

Cine este responsabil pentru securitatea chimică?

Rolul ECHA

ECHA îndeplinește rolul de punct central pentru gestionarea informațiilor furnizate de industrie. Agenția publică pe site-ul propriu informații despre substanțele chimice care au fost înregistrate până în prezent în temeiul Regulamentului REACH și despre cerințele referitoare la clasificarea, etichetarea și ambalarea acestora. De asemenea, site-ul ECHA conține informații despre substanțele și produsele biocide.

Pe lângă oferirea unei baze de date publice, ECHA se ocupă și de evaluarea informațiilor puse la dispoziție de industrie cu privire la substanțele chimice fabricate, precum și de coordonarea activităților în materie de aprobare și autorizare a produselor biocide. În cazul în care datele sunt inadecvate, ECHA poate solicita informații suplimentare. În timp, prin creșterea gradului de cunoaștere și de conștientizare, cele mai periculoase substanțe chimice vor fi treptat eliminate și înlocuite cu altele mai sigure.

Autoritățile naționale

Cu toate că UE dispune de cea mai ambițioasă legislație în materie de substanțe chimice din lume, ea nu este singura care urmărește reducerea riscurilor asociate acestora. ECHA cooperează pe plan internațional pentru gestionarea substanțelor în condiții de siguranță, prin intermediul unor acorduri reciproce elaborate în cadrul Organizației Națiunilor Unite.

Substanțele chimice care prezintă motive de îngrijorare

Orice substanță chimică care ar putea avea efecte dăunătoare este considerată periculoasă. Anumite substanțe chimice pot produce diferite tipuri de efecte dăunătoare, de la iritații ușoare ale pielii până la cancer. De asemenea, ele pot avea efecte semnificative asupra mediului, inclusiv asupra aerului, apei și solului, și pot afecta negativ plantele și animalele.

O substanță chimică poate dăuna sănătății sau mediului numai în caz de expunere la aceasta.

Pentru a ne proteja de substanțele chimice periculoase, acestea trebuie manipulate în mod corespunzător, astfel încât expunerea să poată fi redusă la un nivel acceptabil, sau trebuie înlocuite cu alternative mai sigure.

Există alternative mai sigure

O substanță este clasificată la nivelul UE atunci când are anumite proprietăți dăunătoare. Pe site-ul internet al ECHA este disponibil inventarul complet al substanțelor clasificate. De asemenea, puteți afla cum trebuie etichetate aceste substanțe.

O gamă variată de reglementări privind protecția se aplică substanțelor chimice periculoase în temeiul REACH și al altor acte legislative europene. De exemplu, există restricții referitoare la furnizarea multor substanțe periculoase către consumatori. Alte substanțe pot fi introduse pe piață numai dacă s-a autorizat o anumită utilizare.

Înregistrarea substanțelor chimice

În conformitate cu REACH, întreprinderile trebuie să înregistreze substanțele chimice produse sau introduse pe piața UE în cantități mai mari de o tonă pe an. Atunci când colectează date și își clasifică substanțele în vederea depunerii dosarului de înregistrare, întreprinderile trebuie să stabilească dacă anumite utilizări ale substanțelor lor nu mai sunt de dorit din cauză că nu pot fi gestionate în condiții de siguranță. În astfel de cazuri, întreprinderile pot fie să oprească producția sau importul substanței, fie să recomande ca ea să nu fie utilizată în situații problematice. Obligațiile de înregistrare includ și stimulente destinate producătorilor sau importatorilor de substanțe chimice, pentru a-i determina să renunțe la utilizările indezirabile ale substanțelor și să găsească alternative mai sigure.

Clasificarea substanțelor chimice presupune definirea pericolelor pe care le prezintă, astfel încât ele să fie produse, utilizate și eliminate în condiții de siguranță. Peste 20 de acte legislative ale UE se referă la clasificarea și etichetarea substanțelor chimice, ceea ce înseamnă că, odată ce o substanță a fost clasificată ca periculoasă, intră în acțiune alte cerințe legale pentru controlul utilizării acesteia. În cazul în care substanțele nu pot fi introduse pe piață pentru anumite utilizări din cauza clasificării lor, întreprinderile trebuie să găsească alternative. De exemplu, substanțele care sunt clasificate ca fiind cancerigene, mutagene sau toxice pentru reproducere nu pot fi utilizate în produse de consum sau în amestecuri dacă depășesc anumite niveluri de concentrație. Există doar câteva excepții. Pentru consumatori, este important să citească și să înțeleagă etichetele aplicate pe produse sau amestecuri. Pe baza acestor informații, puteți utiliza produsele sau amestecurile în condiții de siguranță sau puteți alege alternative mai puțin periculoase.

RESTRIȚIONAREA

Restricțiile pot limita producția, importul, introducerea pe piață sau anumite utilizări ale unei substanțe. În cazul în care restricția ia forma unei interdicții asupra tuturor utilizărilor unei substanțe sau a anumitor utilizări, trebuie găsite alternative mai sigure. Prin restricții se pot evita riscurile inacceptabile pentru sănătatea umană și mediu.

Exemple:

Utilizarea mercurului a fost interzisă în termometrele medicale și în alte dispozitive de măsurare destinate consumatorilor, de exemplu manometre sau barometre. Majoritatea termometrelor medicale sunt acum electrice. În acest caz, substituirea a dus la schimbări în tehnologie. Există o restricție cu privire la concentrația maximă de crom VI în articolele de piele. Tăbăcăriile din UE au pus la punct metode alternative de tăbăcire a pieilor brute. Aceasta are loc fie prin îmbunătățirea procesului de producție (care se bazează încă pe compuși ai cromului, dar evitând generarea de crom VI), fie prin utilizarea de tehnici fără crom.

AUTORIZAREA

Pe lista substanțelor candidate figurează substanțe care prezintă motive de îngrijorare deosebită și care sunt deosebit de periculoase pentru sănătatea umană sau pentru mediu. Acesta este un stimulent puternic pentru întreprinderi, determinându-le să își intensifice eforturile în vederea găsirii de soluții alternative la aceste substanțe. Dacă o substanță care prezintă motive de îngrijorare deosebită apare pe lista de autorizare, utilizarea sau introducerea sa pe piața UE după o anumită dată este interzisă dacă nu s-a solicitat și nu s-a acordat autorizarea. Pentru a solicita autorizarea, întreprinderile trebuie să efectueze o analiză detaliată a alternativelor la utilizările substanței lor. Ele trebuie să demonstreze că riscurile legate de utilizarea substanței sunt reduse. În anumite cazuri, trebuie să demonstreze și că beneficiile pentru societate sunt mai mari decât riscurile implicate și că nu sunt disponibile alternative adecvate.

Dacă utilizările substanțelor de pe lista de autorizare pot fi substituite ușor, probabil că ele vor fi abandonate. Utilizările pentru care nu există alternative adecvate pot fi menținute până când se găsește o alternativă, cu condiția autorizării lor prealabile.

Volumul de DEHP [bis(2-etilhexil)] - un ftalat utilizat pe scară largă în articolele din PVC moale - produs sau importat în Europa a scăzut în ultimii ani, iar industria a pus la punct alternative mai sigure. Pentru utilizarea ftalatului trebuie obținută o autorizație.

ECHA nu a primit nicio solicitare din partea industriei pentru autorizarea xilenului de mosc, o aromă foarte persistentă și foarte bioacumulativă, sau pentru MDA (4,4'-diaminodifenilmetan), care este o substanță cancerigenă. De aceea, după luna august 2014 nu se mai pot utiliza decât substituenții ai acestor substanțe.

Agentul bromurat de ignifugare HBCDD (folosit în principal în materialele izolante pe bază de polistiren) a fost identificat în urmă cu câțiva ani ca fiind o substanță persistentă, bioacumulativă și toxică. Industria a găsit alternative la această substanță. În cazul în care unele întreprinderi nu pot utiliza aceste alternative, ele vor solicita o autorizație.

PICTOGRAME CPL

Ce înseamnă?

Poate provoca sau agrava un incendiu; oxidant.
Poate provoca un incendiu sau o explozie; oxidant puternic.

Exemple unde poate fi găsit

Soluție de înălbire, oxigen în scopuri medicale

Exemple de fraze de precauție

A se păstra departe de surse de căldură/scânței/flăcări deschise/suprafețe încinse. - Fumatul interzis
Purtați mănuși de protecție/îmbrăcăminte de protecție/echipament de protecție a ochilor/echipament de protecție a feței.
Clătiți imediat îmbrăcămintea contaminată și pielea cu multă apă, înainte de scoaterea îmbrăcămintei.

Ce înseamnă?

Gaz extrem de inflamabil
Gaz inflamabil
Aerosol extrem de inflamabil
Aerosol inflamabil
Lichid și vapori foarte inflamabili
Lichid și vapori inflamabili
Solid inflamabil

Exemple unde poate fi găsit

Petrol lampant, benzină, acetona
Nu pulverizați deasupra unei flăcări deschise sau unei alte surse de aprindere.

A se păstra departe de surse de căldură/scânței/flăcări deschise/suprafețe încinse. - Fumatul interzis
Păstrați recipientul închis etanș
A se păstra la rece
A se proteja de lumina solară

Ce înseamnă?

Poate fi corosiv pentru metale
Provoacă arsuri grave ale pielii și lezarea ochilor

Exemple unde poate fi găsit

Soluții pentru desfundarea scurgerilor, acid acetic, acid clorhidric, amoniac
Nu inspirați praful/fumul/gazul/ceața/vaporii
Spălați-vă bine după utilizare
Purtați mănuși de protecție/îmbrăcăminte de protecție/echipament de protecție a ochilor/echipament de protecție a feței
A se depozita sub cheie
Păstrați numai în recipientul original

Ce înseamnă?

Poate fi mortal în caz de înghițire și de pătrundere în căile respiratorii
Provoacă leziuni ale organelor
Poate provoca leziuni ale organelor
Poate dăuna fertilității sau fătului
Susceptibil de a dăuna fertilității sau fătului
Poate provoca cancer
Susceptibil de a provoca cancer
Poate provoca anomalii genetice
Susceptibil de a provoca anomalii genetice
Poate provoca simptome de alergie sau astm sau dificultăți de respirație în caz de inhalare

Exemple unde poate fi găsit

Terebentină, benzină, petrol lampant

Exemple de fraze de precauție

În caz de înghițire: sunați imediat la un CENTRU DE INFORMARE TOXICOLOGICĂ sau un medic. NU provocați vomă. A se depozita sub cheie
Nu inspirați praful/fumul/gazul/ceața/vaporii.
Spălați-vă bine după utilizare
A nu mânca, bea sau fuma în timpul utilizării.
Consultați medicul, dacă nu vă simțiți bine
În caz de expunere: sunați la un CENTRU DE INFORMARE TOXICOLOGICĂ sau un medic
Procurați instrucțiuni speciale înainte de utilizare
A nu se manipula decât după ce au fost citite și înțelese toate măsurile de securitate
Utilizați echipamentul de protecție individuală
În cazul în care ventilarea este insuficientă, purtați echipament de protecție respiratorie
În caz de inhalare: dacă respirația este dificilă, transportați victima la aer liber și mențineți-o în stare de repaus, într-o poziție confortabilă pentru respirație

Ce înseamnă?

Conține un gaz sub presiune; pericol de explozie în caz de încălzire.
Conține un gaz răcit; poate cauza arsuri sau leziuni criogenice.

Exemple unde poate fi găsit

Butelii de gaz

Exemple de fraze de precauție

A se proteja de lumina solară
Purtați mănuși izolante împotriva frigului/echipament de protecție a feței/ochilor.
Consultați imediat medicul.

Ce înseamnă?

Exploziv instabil
Exploziv; pericol de explozie în masă
Exploziv; pericol grav de proiectare
Exploziv; pericol de incendiu, detonare sau proiectare
Pericol de explozie în masă în caz de incendiu

Exemple unde poate fi găsit

Focuri de artificii, muniție

Exemple de fraze de precauție

Procurați instrucțiuni speciale înainte de utilizare

A nu se manipula decât după ce au fost citite și înțelese toate măsurile de securitate
A se păstra departe de surse de căldură/scânței/flăcări deschise/suprafețe încinse.
- Fumatul interzis

Purtați mănuși de protecție/îmbrăcăminte de protecție/echipament de protecție a ochilor/echipament de protecție a feței

Utilizați echipamentul de protecție individuală conform cerințelor

Risc de explozie în caz de incendiu

Ce înseamnă?

Poate provoca iritarea căilor respiratorii
Poate provoca somnolență sau amețeală
Poate provoca o reacție alergică a pielii
Provoacă o iritare gravă a ochilor
Provoacă iritarea pielii
Nociv în caz de înghițire / în contact cu pielea / în caz de inhalare
Dăunează sănătății publice și mediului prin distrugerea ozonului din straturile

superioare ale atmosferei
Exemple unde poate fi găsit
Detergenți pentru spălare, soluții pentru curățarea vasului de toaletă, lichide de răcire

Exemple de fraze de precauție
Evitați să inspirați praful/fumul/gazul/ceața/vaporii/spray-ul
A se utiliza numai în aer liber sau în spații bine ventilate
În caz de inhalare: transportați victima la aer liber și mențineți-o în stare de repaus, într-o poziție confortabilă pentru respirație

Ce înseamnă?

Mortal în caz de înghițire / în contact cu pielea / în caz de inhalare
Toxic: în caz de înghițire / în contact cu pielea / în caz de inhalare

Exemple unde poate fi găsit
Pesticide, produse biocide, metanol

Exemple de fraze de precauție
Spălați-vă bine după utilizare.
A nu mânca, bea sau fuma în timpul utilizării.
În caz de înghițire: sunați imediat la un CENTRU DE INFORMARE TOXICOLOGICĂ sau un medic
Clătiți gura
A se depozita într-un recipient închis
Evitați orice contact cu ochii, pielea sau îmbrăcămintea.
Purtați mănuși de protecție/îmbrăcăminte de protecție/echipament de protecție a ochilor/echipament de protecție a feței.
În caz de contact cu pielea: spălați ușor cu multă apă și săpun
Îndepărtați imediat toată îmbrăcămintea contaminată. Spălați îmbrăcămintea contaminată, înainte de reutilizare.
Nu inspirați praful/fumul/gazul/vaporii.
A se utiliza numai în aer liber sau în spații bine ventilate
În caz de inhalare: transportați victima la aer liber și mențineți-o în stare de repaus, într-o poziție confortabilă pentru respirație
A se depozita sub cheie.

Ce înseamnă?

Foarte toxic pentru mediul acvatic, cu efecte pe termen lung

Exemple unde poate fi găsit
Pesticide, produse biocide, benzină, terebentină

Exemple de fraze de precauție
Evitați dispersarea în mediu
Colectați scurgerile de produs

Subiecte științifice fierbinți

Chimia este o componentă fundamentală a vieții și existenței noastre. Din totdeauna am fost expuși la substanțe chimice naturale. În ultimul timp, odată cu evoluțiile și progresele tehnologice, suntem expuși la cantități tot mai mari de substanțe chimice sintetice provenite dintr-o varietate de surse. Suntem expuși la acestea pe toată durata vieții noastre. Ele se regăsesc în alimente, apă, medicamente, aer, produse cosmetice, produse de îngrijire a sănătății, îmbrăcăminte și alte produse de consum. În mediul natural, toate organismele vii sunt expuse la un „cocktail” complex de substanțe chimice.
Această expunere la o varietate de substanțe chimice este uneori cunoscută sub numele de „efect de cocktail”. „Efectul de cocktail” apare atunci când diferitele substanțe chimice în combinație au efecte adverse fie asupra sănătății umane, fie asupra mediului.

Există trei situații diferite în care putem fi expuși la „cocktailuri chimice”:

1 un produs pe care îl folosim poate fi un amestec de substanțe chimice diferite. De aceea, atât noi, cât și mediul suntem expuși simultan la aceste substanțe chimice diferite;

2 putem fi expuși la o singură substanță chimică provenită din surse diferite, în momente diferite. Această situație poate să genereze în timp o expunere mult mai pronunțată a oamenilor sau a mediului la o singură substanță chimică;

3 diversele substanțe chimice provenite din surse diferite, eliberate în momente și în locuri diferite, se pot combina expunând oamenii sau mediul la un „cocktail” de substanțe.

În caz de înghițire: sunați la un CENTRU DE INFORMARE TOXICOLOGICĂ sau un medic, dacă nu vă simțiți bine

Purtați mănuși de protecție/îmbrăcăminte de protecție/echipament de protecție a ochilor/echipament de protecție a feței.

În caz de contact cu pielea: spălați cu multă apă și săpun

În caz de contact cu ochii: clătiți cu atenție cu apă timp de mai multe minute.

A nu mânca, bea sau fuma în timpul utilizării produsului.

În cazul scenariilor (2) și (3), trebuie să înțelegem modul în care substanțele chimice sunt eliberate din surse diferite și modul în care se combină acestea pentru a antrena expunerea oamenilor și a mediului.

În scenariul (1), eventualele efecte adverse pot avea drept cauză fie amestecul de substanțe chimice în ansamblul său, fie substanțele individuale separate. Un factor care complică și mai mult situația este faptul că substanțele chimice individuale pot deveni mai periculoase tocmai din cauza celorlalte substanțe chimice cu care formează amestecul.

În prezent, pericolele și riscurile asociate substanțelor chimice se determină pe baza evaluării substanțelor individuale. Aceste evaluări includ anumite marje de siguranță pentru a lua în considerare incertitudinile. Totuși, există preocupări legate de faptul că, numai prin analiza substanțelor chimice individuale, nu se oferă o siguranță suficientă și că efectele combinate ale substanțelor chimice ar trebui abordate într-o manieră mai sistematică.

În acest moment, nu există o obligație juridică generală care să determine industria să evalueze combinația de efecte și riscurile asociate diferitelor substanțe chimice din cauza expunerii combinate. Cu toate acestea, se înregistrează progrese privind modalitățile de abordare a acestei situații. În cazul în care se cunoaște sau se presupune că un grup de substanțe chimice determină efecte similare, iar gradul de expunere este ridicat, se poate efectua o evaluare combinată a riscurilor. ECHA urmărește evoluțiile în acest domeniu și încurajează industria să analizeze necesitatea unei evaluări combinate a pericolelor și a riscurilor prezentate de substanțele chimice pe care le produce.

În domeniul securității în muncă, Accesul la informație este esențial

Zamfir Ciceu
Președintele Consiliului Județean Maramureș

Știm cu toții că, în prezent, nu mai există locuri de muncă 100% ecologice, care să nu prezinte nici un fel de risc de expunere la substanțe periculoase pentru sănătate. Fiecare sector de activitate utilizează, într-o măsură mai mare sau mai mică, substanțe toxice. Chiar și în sedii și birouri există expuneri la diverse asemenea substanțe. Știm, de asemenea, că agenții chimici sunt cauza celor mai multe boli profesionale, iar impactul asupra unui individ care a dezvoltat o boală ca urmare a expunerii la substanțe chimice nu poate fi calculat. Victimele bolilor profesionale își pierd capacitatea de a lucra și de a-și întreține familiile, de aici derivând urmări sociale și economice dramatice.

Accesul universal la informație și cunoaștere este esențial pentru buna gestionare a substanțelor chimice și pentru dezvoltarea unor instrumente de prevenire și protecție. Prin urmare, respectarea regulilor de protecție și securitate a muncii nu trebuie să rămână doar simple precepte teoretice, așa cum suntem uneori tentați să credem. Acestea nu pot fi trecute la capitolul „și altele”. Bifarea cu superficialitate a orelor de protecție a muncii poate avea un revers dramatic. Pentru că accidentele ne iau întotdeauna prin surprindere, iar în acest domeniu, dacă nu avem cunoștințe teoretice solide și instruirea practică necesară, pentru a face față situațiilor de criză, pericolele sunt uriașe.

De aceea, corecta manipulare și gestionare a substanțelor chimice trebuie să reprezinte o preocupare pentru orice tip de muncă efectuată, pentru a se obține un echilibru între beneficiile utilizării lor și între măsurile de prevenire și protecție. Vorbim astfel despre responsabilități uriașe ale angajatorilor, ale angajaților, ale instituțiilor de coordonare și control, dar și ale celor care se preocupă de elaborarea și armonizarea legislației în domeniu.

Ziua internațională a securității și sănătății în muncă

Gabriel Zetea,
președinte PSD Maramureș,
Vicepreședinte al Consiliului Județean Maramureș

Organizația Internațională a Muncii sărbătorește în fiecare an, în data de 28 aprilie, Ziua Internațională a Securității și Sănătății în Muncă, pentru a promova prevenirea accidentelor de muncă și a bolilor profesionale la nivel mondial. În întreaga lume, bolile profesionale continuă să fie cauza principală a deceselor la locul de muncă. Conform estimărilor făcute de Organizația Internațională a Muncii (OIM) din cele 2.340.000 decese profesionale înregistrate în fiecare an în întreaga lume, numai 321.000 sunt cauzate de accidente de muncă, restul de 2.020.000 decese fiind cauzate de diferite tipuri de boli profesionale legate de condițiile de muncă.

În Europa, discrepanța este chiar mai accentuată, sub 5% din decesele din cauze profesionale în UE fiind provocate de accidente de muncă, potrivit statisticilor OIM. În ciuda acestor cifre, încă mai există tendința de a considera prevenirea riscurilor de accidente pentru lucrători ca fiind în primul rând un aspect de securitate.

Întotdeauna prevenirea este mai eficientă și mai puțin costisitoare decât tratarea bolilor profesionale și/sau reabilitarea lucrătorilor care au fost afectați de asemenea boli. Toate țările pot și trebuie să ia măsuri concrete să își îmbunătățească capacitatea de prevenire a bolilor profesionale.

Producerea și utilizarea substanțelor chimice în locuri de muncă din întreaga lume prezintă una dintre cele mai importante provocări pentru realizarea programelor de protecție la locul de muncă. Substanțele chimice sunt esențiale pentru viață și beneficiile lor sunt larg răspândite și bine cunoscute. De la pesticidele care măresc producția

de alimente și-i îmbunătățesc calitatea, la produsele farmaceutice care vindecă boli și la produsele de curățat care ajută la stabilirea condițiilor de viață igienice, substanțele chimice sunt esențiale pentru o viață sănătoasă și un confort modern. Substanțele chimice sunt, de asemenea, o parte critică a numeroase procese industriale care elaborează produse importante pentru standardele globale de trai. Cu toate acestea, controlul expunerilor la aceste substanțe chimice la locul de muncă, precum și limitarea emisiilor în mediul înconjurător sunt sarcini pe care guvernele, angajatorii și lucrătorii continuă să lupte să le îndeplinească.

De-a lungul anilor, securitatea chimică a fost unul dintre domeniile în care s-a depus mult efort în domeniul securității și sănătății în muncă (SSM). Cu toate acestea, chiar dacă au fost realizate progrese semnificative în ultimii ani în ceea ce privește reglementarea și gestionarea substanțelor chimice și guvernele, angajatorii și lucrătorii continuă eforturile lor de minimizare a efectelor negative ale utilizării de substanțe periculoase atât la nivel național cât și internațional, efortul este încă insuficient. Continua să se întâmple incidente serioase și există încă un impact negativ atât asupra sănătății umane cât și a mediului. Lucrătorii care sunt direct expuși la substanțe periculoase ar trebui să aibă dreptul să lucreze în condiții de siguranță și într-un mediu sănătos, să fie informați, instruiți și protejați corespunzător.

Substanțele chimice sunt cheia vieții moderne și vor fi produse și utilizate în continuare la locurile de muncă. Cu eforturi concertate, guvernanții, angajatorii și lucrătorii și organizațiile lor pot ajunge la o bună gestionare a substanțelor chimice pentru a obține un echilibru adecvat între beneficiile utilizării substanțelor chimice și între măsurile de prevenire și protecție față de potențialul impact negativ asupra lucrătorilor, locurilor de muncă, comunităților și mediului.

Cu ocazia Zilei Internaționale a Sănătății și Securității în Muncă doresc să transmit un sincer și călduros LA MULȚI ANI! și urările mele cele mai sincere cadrelor Inspectoratului Teritorial Maramureș, inspectorului șef Dragoș Năcuță, precum și tuturor inspectorilor și cadrelor care își desfășoară activitatea în această instituție.

28 APRILIE 2014 - Ziua Internațională a securității și sănătății în muncă

Între bolile profesionale cele mai semnificative înregistrate în Maramureș pe parcursul anului 2013 sunt incluse, cu un procent de 23%, bolile aparatului respirator, iar cu un procent de 13 %, bolile provocate de expunerea la plumb. Dacă riscurile folosirii substanțelor periculoase nu sunt gestionate în mod corect, sănătatea lucrătorilor și nu numai, poate fi afectată la modul cel mai serios. Atât inspectorii de specialitate din cadrul Inspectoratului Teritorial de Muncă Maramureș, cât și angajatorii și angajații, trebuie să fie conștienți de beneficiile unei munci sigure, sănătoase și decente. De asemenea, factorii de decizie la nivel județean și local au un rol important în protejarea sănătății populației, prin luarea unor decizii atente, pertinente

Ing. Anton Rohian
Prefectul județului Maramureș

În acest an, „Ziua Internațională a Securității și Sănătății în Muncă” se desfășoară sub sloganul „Securitate și sănătate la utilizarea substanțelor chimice în muncă”. Este important ca fiecare angajator din Maramureș să contribuie la îmbunătățirea mediului de lucru, pentru reducerea expunerilor la produsele chimice periculoase și prevenirea apariției bolilor, a vătămărilor și a accidentelor.

privind derularea activităților cu impact negativ asupra stării de sănătate a populației. Întotdeauna prevenirea este mai eficientă și mai puțin costisitoare decât tratarea bolilor profesionale și/sau reabilitarea lucrătorilor și a cetățenilor care au fost afectați ca urmare a utilizării substanțelor chimice în muncă.

De „Ziua Internațională a Securității și Sănătății în Muncă”, îndemnul meu, în calitate de reprezentant al Guvernului în teritoriu, este ca toate instituțiile responsabile să-și asume un rol activ în prevenirea și asigurarea securității în muncă, și foarte important, a sănătății cetățenilor ce pot fi afectați direct sau indirect de utilizarea substanțelor chimice în activitatea desfășurată.

Legislația substanțelor periculoase

substanțelor și preparatelor chimice periculoase, în vederea protejării sănătății populației și a mediului împotriva acțiunii negative a substanțelor și preparatelor chimice periculoase. HG nr. 477/2009 privind stabilirea sancțiunilor aplicabile pentru încălcarea prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1907/2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH). Această hotărâre se aplică producătorilor, importatorilor, utilizatorilor din aval și reprezentanților unici ai producătorilor din afara Comunității Europene, care produc, introduc pe piață sau utilizează substanțele ca atare sau în compoziția amestecurilor ori a articolelor.

La nivelul județului Maramureș există numai utilizatori în aval și distribuitori de substanțe sau preparate care intră sub incidența Regulamentului REACH și ca urmare se verifică respectarea de către aceștia a obligațiilor ce le revin conform regulamentului, respectiv:

- păstrarea informațiilor referitoare la substanțele și preparatele chimice utilizate și punerea acestora la dispoziția Agenției Naționale pentru Protecția Mediului,
- respectarea prevederilor regulamentului

Dr. ing. Ioan Ștrempele,
comisar șef al Gărzii Naționale de Mediu

În Maramureș nu există producători de substanțe periculoase, dar sunt câteva sute de firme care folosesc astfel de substanțe. În acest context, Garda Națională de Mediu Maramureș monitorizează și controlează modul în care sunt folosite substanțele periculoase. Pe de altă parte, sunt organizate acțiuni de control alături de ITM Maramureș pe linia respectării legislației în domeniu. Substanțele chimice periculoase sunt reglementate de mai multe legi din care prezentăm, punctele importante.

Legea nr. 360/2003 privind regimul substanțelor și preparatelor chimice periculoase – care stabilește cadrul normativ general pentru controlul efectiv și supravegerea eficientă a regimului

Senator **Liviu Marian Pop**

„Sănătate și securitate în muncă”

Dintr-o analiză generală a denumirii, când spun sănătate înțeleg: un organism în care funcționarea tuturor organelor se face în mod normal și regulat; când mă refer la securitate transmit un sentiment de încredere și liniște care îl dă numai absența oricărui pericol. De sănătate și securitate avem nevoie zi de zi pentru a ne desfășura activitatea conștientă pe care o efectuăm pentru satisfacerea trebuințelor noastre, munca.

Acest concept de securitate și sănătate în muncă constituie, așadar, ansamblul de activități instituționalizate având ca scop asigurarea celor mai bune condiții în desfășurarea procesului de muncă, apărare a vieții, integrității corporale și sănătății lucrătorilor și a altor persoane participante la procesul de muncă.

Odată cu intensificarea eforturilor de dezvoltare economică, socială și morală au crescut preocupările statelor pentru crearea unui mediu de muncă sigur și sănătos.

O sănătate bună la locul de muncă permite îmbunătățirea sănătății publice în general precum și productivitatea și competitivitatea întreprinderilor. În plus, problemele de sănătate și de securitate în muncă implică costuri ridicate pentru sistemele de protecție socială. Prin urmare, este necesară asigurarea unor condiții de muncă plăcute pentru lucrători și contribuția la bunăstarea lor generală.

Eliminarea tuturor accidentelor și îmbolnăvirilor profesionale cu ajutorul prevenirii reprezintă obiectivul principal al securității și sănătății în muncă. Acest obiectiv cuprinde, de

asemenea, reducerea consecințelor în cazul producerii accidentelor și/sau îmbolnăvirilor profesionale.

Prevenirea trebuie să cuprindă toate situațiile care afectează sau pot afecta integritatea sistemului de muncă și continuitatea proceselor de muncă. Pentru obținerea unei eficiențe cât mai mari a acțiunii preventive într-o organizație este absolut necesară coordonarea adecvată a cunoștințelor și informațiilor pe care le pot aduce cele patru discipline de studiu: igiena industrială, ergonomia, psiho-sociologia muncii și medicina muncii. La 28 aprilie 1996, în sediul Națiunilor Unite, delegați ai sindicatului Global, au comemorat pentru prima dată victimele accidentelor de muncă, lansând un semnal pentru promovarea unui mediu de muncă sănătos și sigur.

De atunci, ziua de 28 aprilie a fost declarată de Organizația Internațională a Muncii (OIM) - Ziua Internațională a Securității și Sănătății în Muncă, ocazie cu care se comemorează pe plan mondial victimele accidentelor de muncă. Scopul acestei comemorări îl constituie prevenirea riscurilor profesionale, protecția sănătății și vieții lucrătorilor, precum și eliminarea factorilor de risc de accidentare și îmbolnăvire profesională prin măsuri menite să evite sau să diminueze acțiunea factorilor de risc asupra organismului uman.

Cu acest prilej transmit un mesaj de solidaritate față de cei afectați, dar și un apel la unitate și acțiune pentru reducerea accidentelor de muncă și a efectelor acestora a tuturor celor implicați: instituții ale administrației, întreprinderi și reprezentanți ai salariaților.

Deputat **Florin Tătaru**

Mesajul deputatului Florin Tătaru

În ultimii ani, de la declanșarea crizei economice care a lovit Uniunea Europeană, Inspecția Muncii devine din ce în ce mai importantă ca instituție ce trebuie să mențină echilibrul pe piața muncii și să devină un instrument de dezvoltare pentru segmentul de securitate și sănătate în muncă. Astfel, se dorește întărirea instituțiilor naționale, respectiv Inspecția Muncii și Inspectoratele Teritoriale de Muncă și creșterea rolului și autorității sale, ca instrument de politici sectoriale.

Având în vedere faptul că discutăm de Ziua Internațională a Securității și Sănătății în muncă, transmit un mesaj de susținere pentru Inspectoratul Teritorial de Muncă Maramureș, întregii echipe și Inspectorului Șef Dragoș Năcuță, care are sprijinul meu și al mai multor parlamentari pentru a-și duce la îndeplinire obiectivele. Avem o colaborare bună, bazată pe nevoia de a îmbunătăți cadrul legislativ pe baza căruia funcționează ITM-ul. Am discutat de mai multe ori inițiative de modificare a legislației și sunt convins că vom reuși să dăm mai multă coerență normelor de funcționare ale instituției și să facem piața să funcționeze mai bine.

Consider că ITM-ul nu trebuie să fie doar o instituție de control, ci să coordoneze o serie de instrumente care să folosească atât administrației publice, statului, dar și pieței private. În domeniul securității și sănătății în muncă, ITM ar trebui să fie nu doar controlorul aplicării legii, dar și furnizorul de cunoaștere pentru piață, motiv pentru care, consider eu, ar trebui să beneficieze de investiții atât în pregătirea continuă a experților, dar și în dotarea materială.

Voi sprijini Inspecția Muncii și ITM-urile în Parlamentul României cu tot ce au nevoie, atât cât și bugetul statului își permite.

Accidentele de muncă

La nivel european, EUROSTAT definește accidentul de muncă drept un eveniment de scurtă durată care survine în cursul unei activități profesionale și care determină un prejudiciu fizic sau psihologic. Baza reglementărilor privind accientele de muncă în România o constiuiue Legea securității și sănătății în muncă nr. 319/2006 și normele de aplicare ale acesteia. Potrivit acestei legi, prin „accident de muncă” se înțelege vătămarea violentă a organismului, precum și intoxicația acută profesională care au loc în timpul procesului de muncă sau în îndeplinirea îndatoririlor de serviciu și care provoacă incapacitate temporară de muncă de cel puțin 3 zile calendaristice, invaliditate ori deces.

CLASIFICAREA ACCIDENTELOR DE MUNCĂ

Conform prevederilor Legii securității și sănătății în muncă, în raport cu urmările produse și cu numărul persoanelor accidentate, accidentele de muncă se clasifică astfel:

- accidente care produc incapacitate temporară de muncă de cel puțin 3 zile calendaristice
- accidente care produc invaliditate
- accidente mortale
- accidente colective, când sunt accidentate cel puțin 3 persoane în același timp și din aceeași cauză.

740.000

ACCIDENTE

5.480

DECESE

ZI

STATISTICĂ A ACCIDENTELOR DE MUNCĂ

Accidentele de muncă și bolile profesionale au reprezentat și reprezintă și în prezent, tragedia umană cea mai dură a tuturor activităților economice, care se repercutează, indiferent de gradul de dezvoltare a unei țări și prin pierderi economice foarte importante.

Statisticile Organizației Internaționale a Muncii semnalează faptul că, în lume se produc aproximativ 270 milioane de accidente de muncă pe an, ceea ce echivalează cu o medie de 740.000 de accidente pe zi, adică 514 pe minut sau 9 pe secundă. Consecințele acestor accidente sunt dramatice: aproximativ 2 milioane de accidentați mortal pe an, adică aproximativ 5.480 decese pe zi sau 4 decese la fiecare minut.

De asemenea, la nivel mondial se înregistrează un număr de aproximativ 160 milioane de boli profesionale, din care 58 milioane de cazuri determină absență în muncă de cel puțin 4 zile. Exprimat în alt mod, se estimează că un caz de îmbolnăvire din trei antrenează o pierdere a capacității de muncă de cel puțin 4 zile de lucru.

Costul anual al accidentelor de muncă și al bolilor profesionale, estimat la nivel mondial de către Biroul Internațional al Muncii este de aproimativ 4% din PIB mondial, în timp ce pierderile totale datorate acestor evenimente în țările în curs de dezvoltare ajung la aproximativ 10% din PIB-ul lor.

160.000.000

BOLI PROFESIONALE